

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden

önce İşçinin Sesi gelecek!

Yıl:14, Sayı:357, 11 Temmuz 1988

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ

VI

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda altıncısını yayınlıyoruz.

Parti içi örgütsel savaşımın tarihçesini bu sayımızda tamamlayıp, bundan sonra ideolojik siyasal ayrılıklar üzerinde duracağız.

Bundan önceki sayılarımızda yeterince kanıtlandığı gibi, biz hiçbir zaman partide fraksiyonların, kanatların vb. varlığını savunmadık. Ancak, menşeviklerin tasfiyecilik tutumu karşısında, örgütlü bir varlık sürdürebilmek için ayrı bir kanat olarak örgütlenmek zorunda kaldık. TKP I. Leninciler Konferansı bu yapının ilk geniş toplantısıydı.

Bu sayımızda, I. Konferans'tan belgeler yayınlıyoruz. Bu belgelerden görüleceği gibi, Leninciler, bir kanat olarak örgütlenmek zorunda kaldıklarında bile, partinin bütününe düşünen, partiyi düzeltebilmek için ısrarla kongre peşine düşen, partiyi terketmeyi bir an bile düşünmeyen bir "kanat" oluşturdular. Lenin, böyle durumlarda "parti yanlısı kanat" kavramını kullanır. Biz fraksiyoncu değil, parti yanlısı kanattık.

Yürükoğlu yoldaşımızın, tam I. Konferans'ın ardından yazılmış, "bizi bizden başkası yenemez" başlıklı yazısı, bizim o zamanki konumumuzu, yaklaşımımızı çok güzel aydınlatıyor. Partimize nasıl dört elle sarıldığımızı çok güzel gösteriyor. Bize, "boşuna uğraşıyorsunuz" diyenlere, çok güzel yanıt veriyor. Ayrıca bu yazı, bugün de tüm yoldaşlarımız için okunması zorunlu bir hazine oluşturuyor. Bu yazının, en azından başlığını, sürekli kafamıza çakılı tutmalıyız, bu anlayışla çalışmalıyız.

12 Eylül faşist darbesi, I. Konferans'ın hızlandırdığı örgütlenme sürecine zarar verdi. Ancak Lenincilerin örgütlenmesi faşizm altında

bile durmadı, yürüdü. Bunun değerlendirmesini, bu sayımızda bir bölümünü yayınladığımız 5.(1.) Kongre belgelerinde bulacaksınız. Bu belgelerde, neden 5.(1.) Kongre dediğimiz yanıtı da vardır.

5. Kongre belgelerinde de belirtildiği gibi, menşeviklerin 1983'de uyduruk bir kongre toplamalarıyla, parti içi kavga nitelik değiştirmiş, iki ayrı parti belirlemiştir. Burada, resmilerin 5. Kongre dedikleri toplantıya kısaca bir göz atalım. İlginçtir.

Kasım 1983'de TKP'nin Sesi radyosundan, sözcüklerle anlatılamayacak kadar garip, radyoda çocuk piyesi gibi bir naklen yayın yapıldı. Bu "5. Kongre"nin bölümleriydi. Bilen yoldaşın sesinden bir konuşma da verildi. 5. Kongre denen olay, herşeyden önce düzmece, karanlık bir olaydır.

Nitekim, sonra katılan bazı delegelerin ağzından duyduk ki, bir perde çekilmiş, perdenin bir yanında Türkiye delegeleri denenler oturmuş, ama bu yanından, Avrupa'dan aşına sesler duyulmuş, vb.

Bu uyduruk kongre, kendini tüzüğe uygun diye tanımladı. Oysa, bırakalım bizim çağrılmayışımızı, hangi yandan bakılsa tüzüğe uymuyordu. Tüzük 1974'te yazılmış, 1975'te yürürlüğe girmişti. Tüzükte kongrelerin arası en çok 6 yılı geçemez diyordu. Aradan 8 yıl geçmişti.

Diyelim 1977 Konferansı'nı kongre yerine saydılar. Bunu da yapmış olamazlar. Nedenini anlatabilmek için kongrede aldıkları "fraksiyoncu-provokatör gurubun mahkum edilmesi üzerine" başlıklı şu kararı okuyalım:

"TKP 5. Kongresi,
"1- Parti içinde fraksiyonculuk faa-

liyetine girişen, giderek partimizin onurlu tarihine, onun birliğine ve geleceğine saldırarak, başta SSCB olmak üzere sosyalist ülkelerin tarihsel kazanımlarına, reel sosyalizme saldıran, dünya komünist hareketine bölücü, anti-Leninist konumlardan yaklaşan, partimizi yığınlardan koparmak, serüvene itmek, onu aydınlar klübü haline getirmek isteyen Veli Dursun (Yürükoğlu) nun başını çektiği oportünist İşçinin Sesi gurupçununun partiden atılması ile ilgili geçmişte alınan MK kararlarının onaylanmasını,

"2- Provokatör H.Erdal'ın partiden atılması ile ilgili 1983 MK kararını onaylanmasını,

"3- Geçmişte kooptasyon yolu ile MK'ne alınan Veli Dursun ve H.Erdal'ın MK'ne koopte edilme kararının onaylanmamasına, böylece onların, TKP MK üyeliği gibi onurlu bir görevi hiçbir zaman taşımamış olarak kabul edilmesini,

"4- Onların ileri sürdüğü TKP 5. Kongresine katılma isteklerini partinin bu yüce, tarihsel forumuyla asla uyuşmayan bir ciddiyetsizlik olarak görür, onların fraksiyoncu, provokatör, antiparti ve antisovyet konumlarının bir kez daha mahkum edilmesini karar altına alır."

Veli Dursun ve H. Erdal'ın MK üyelikleri, 1977 Konferansı'nda onaylanmıştır. Yani, 1977'den sonra, kooptasyon geçerli değildir. Eğer menşevikler, 1977 Konferansı'nı kongre salsalardı, yukarıda ettikleri kooptasyon sözünü edemezlerdi. Yok eğer, 1977'yi ille de kongre sayıyoruz diyorsalardı, bu "kongre" kararı gayrimeşrudur.

Resmiler baştan sona gayrimeşru oldukları için, şu ya da bu kararın gayrimeşruluğunu fazlaca kurcala-

mak abes oluyor. Ama uyduruk kongrelerinde aldıkları "parti sıralarına sızan ajan-provokatörün teşhir edilmesi üzerine" başlıklı, yüzkarası bir karara daha değinmeden geçmeyeceğiz:

"TKP 5. Kongresi,

"1- Parti sıralarına ve kooptasyon yoluyla Merkez Komitesi'ne kadar sızan Sarıca isimli ajan-provokatörün açığa çıkarılmasının ve parti basını yoluyla işçi sınıfı ve halkımız önünde teşhir edilmesi çalışmalarının onaylanmasını,

"2- Bu ajan-provokatörün parti üyeliğine alınması kararının kaldırılmasını (iptal edilmesini), karar altına alır."

Hâlâ açığa çıkarmalarını bekliyoruz. Bu kararı aldılar, ama şimdi kendilerine sorulduğunda, "biz ona başka sol siyasetlerin ajanı demek istemiştik" diyorlar. Bu kadarı tarihte herhalde görülmemiştir ve görülmeyecektir!

İki kongre toplandı. Hangisinin gerçek kongre olduğunu sözlerle anlatmaya gerek duymuyoruz. Yaşam yeterince anlatmıştır. Bugün resmilere menşevik demek bile onlara iltifat etmek olur. Onlar artık sol sosyal demokratlardır. Önce TBKP oldular. Şimdi, legal bir sosyalist parti kurmak için yeni görüşmeler yapıyor, TBKP adındaki "K"dan da kurtulmanın yollarını dölüyorlar. Onlar "K"dan, işçi sınıfımız onlardan kurtulmaktadır.

Parti içi kavganın örgütsel tarihçesini böylece noktaldıktan sonra, gelecek sayımızda kavganın odağı olan fikir ayrılıklarını sırayla ve derinlemesine ele almaya başlayacağız.

(Sürecek)

TKP I. Leninciler Konferansı Şubat 1980'de toplanmıştır.

TKP I. Leninciler Konferansı belgelerinden

Kongre çağrısı

Türkiye Komünist Partisi Leninciler Konferansı, tüm Türkiye'yi komünistlere, Türkiye Komünist Partisi'nin kongresinin toplanması için çağrıda bulunmaya karar vermiştir.

(...)

TKP'nin Leninci güçleri, ülkemizde hızla derinleşen devrimci durumun görevlerini üstlenebilecek, yığınları sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimine hazırlayabilecek, oportünizmden arınmış bir TKP'ye ancak en kısa zamanda toplanacak bir kongreyle ulaşabileceğinin bilincindedir.

(...)

Program üstüne

Türkiye Komünist Partisi'nin Üçüncü Programı, Leninci ve oportünist görüşleri birlikte barındıran eklektik bir programdır. Bu program partimizin eklektik yapısını yansıtmış ve bu yapıyı daha da azdırmıştır. Bu içeriğiyle Program bir kılavuz değildir.

Bugün TKP içinde komünistlerin likidatörlere karşı yürüttüğü savaşımın özü, içeriği, partimizi Marksçı-Leninci bir programa sahip kılmak, sınıf savaşımında kadroların ve sınıfımızın önüne şaşmaz bir pusula koymaktır.

(...)

Bu gerçekleri gözönüne alan Konferansımız,

1. TKP'nin Leninci güçlerince bir program taslağı hazırlanmasını,
2. Program taslağını hazırlamak üzere bir komisyon kurulmasını,
3. Hazırlanacak program taslağının tartışılmak üzere parti örgütüne ve işçi sınıfımıza sunulmasını,
4. Ve TKP'nin 5. Kongresi'ne öneri olarak götürülmesini karar altına alır.

Merkez organ üstüne

Merkez yayın organı, "yalnızca kolektif bir propagandacı, kolektif bir ajitator değil, aynı zamanda kolektif bir örgütçüdür".

(...)

Atılım bu üçlü işlevi yerine getirememiştir. İdeolojik konulardaki eklektizmi ile sistemli bir oportünizmi geliştirmiştir. Bu da partiyi çürümeye götürmüştür.

(...)

İşçinin Sesi, bu üçlü işlevi, en ileri düzeyde ve en uygun biçimde birleştirebilmiştir. Teorik-siyasal sorunlardaki açık-duru tavrı, bilimselliği ve devrimci ruhu onu eşsiz kılmıştır.

TKP'nin Leninciler Konferansı,

1. TKP içinde Marksçı-Leninci ideolojik birliği geliştirdiği,
2. Marksizm-Leninizmi savunma ve yurdumuza uygulamada üstün başarı gösterdiği,
3. Partimiz yönetimine egemen olan likidatör oportünist akıma ve yurt dışında sağ ve "sol" oportünizmin her belirtisine karşı uzlaşmaz savaşım verdiği,
4. Partimizin içine düştüğü bunalımda Leninci kadroların dayanıklılığa düşmesini onleyerek, pratik çalışmayı başarıyla yönlendirdiği için *İşçinin Sesi*'ni partimizin gerçek merkez organı olarak tanıdığını duyurur

Parti içi durumun getirdiği görev

Türkiye kaynıyor. İşçi sınıfımız alanlarda, fabrikalarda, semtlerde barikat savaşları veriyor. Düzeni çatırdatıyor.

İşçi sınıfımızın komünist yöneticisine su gibi, hava gibi gereksinim duyduğu böyle bir dönemde, TKP Politik Bürosu partimizi sınıfına ve adına yaraşmayan onursuz bir konuma sürükledi. İşçi sınıfımızın, aydınlık gelecek için taşıdığı tarihsel sorumluluğu yerine getirebilmesi, Leninci bir TKP savaşımında düğümlendi. TKP'nin Leninci güçleri bu savaşımı utkuya götürmeye kararlıdır.

(...)

Leninciler baştan beri yönetimin kişisel değil ilkesel yapısıyla ilgilendiler. Doğrusu budur. Ancak, yanlış bir yapı içinde bu doğru, Leninci fikirlerin tabandaki gücünün aynı oranda yönetime yansımamasını getirdi. Oportünistler ve ortacı oportünistler bundan yararlanarak merkez organı kendi özel organlarına çevirdiler. Leninci görüşlere yer vermediler. Parti yönetimini kendi fraksiyoncu amaçları doğrultusunda kullandılar. Tüzüğü çiğneyerek, Leninci MK üyelerine, her düzeyde örgüt ve üyelere karşı tasfiyeye geçtiler. Leninci görüşleri savunan örgütlerle

Disiplin ve konspirasyon üstüne

Proletaryanın erki ele geçirme savaşımında ideoloji ve örgütten başka silahı yoktur. Komünist partisi, ideolojik birlik üstünde yükselen örgütsel birlik demektir. Partinin, işçi sınıfının öncülüğü görevini yerine getirebilmesi, onun çelik disiplinli bir örgüt olmasına bağlıdır.

Leninci disiplin, 1) Açık tartışma, 2) Açık eleştiri-özeleştiri, 3) Eylemde demir birlik, 4) Partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme, 5) Parasal kaynakları partiden sakınmamasıdır.

Leninci disiplin ideolojik birliğe dayanır. Disiplin sorununu her zaman doğru bilinç, yığınlarla bağ ve doğru siyaset sorunları ile birlikte ele almak gerekir.

(...)

Komünist partisi monolitik bir örgüttür. Bundan, parti monolitik olduğu için değişik görüşler çıkmaz, çıkmamalıdır, yasaklanmalıdır sonucuna varılamaz. Bu, farklı görüşler açıkça tartışılabilirdiği için sonuçta doğru görüşün partiyi egemen kılmaması, değişik görüşlerin gizli köşelerde yaşayamaması demektir. Leninci disiplinin, demokratik merkezîyetçiliğin doğru işletilmesi partiyi monolitik yapar. Tartışma, eleştiri ve fikirler yasaklanarak parti monolitik yapılmaz.

Leninciler, partimiz üst yönetiminin bürokratik disiplin anlayışına, partiyi çiftlik yapma ve bunu da disiplin kılıfıyla gizleme anlayışına karşı çıktılar. Eylemde demir birlik, partinin verdiği görevleri eksiksiz yerine getirme ve parasal kaynakları partiden sakınmama ilkelerine her zaman bağlı kaldılar. Öte yanda, kendilerine tanınmayan açık tartışma ve açık eleştiri-özeleştiri haklarını da savaşılarak çekip aldılar

Bugün partimiz içinde yeni bir

bağlarını kopardılar, koca parti örgütlerine sırt çevirdiler. Tasfiyeleri, silahlı saldırı ve ihbarcılıkla birleştirdiler. Parti disiplini ayaklar altına aldılar. Demokratik yığın örgütlerinin disiplinini de atlayarak, oralarda da tasfiyecilik yaptılar...

Ülkemizin içinde bulunduğu koşullarda ve bu tür bir saldırı karşısında Leninciler boş durmayacaklardır. Tüm yaşamlarını, enerji ve özverilerini seve seve verdikleri TKP'yi çürümeye bırakmayacaklardır. Karşımızda yönetici fraksiyonlar olduğu için, oyların iç yüzünü kolayca görmeyen ama komünist adına inançlı yoldaşlarını oportünizmin kucağında bırakmayacaklardır. Bu partizan savaş, komünistlere yaraşır biçimde, *örgütlü* olarak sürdüreceklerdir.

Sorunları çözenin her türlü yolu tıkkandıktan sonra 1979'da *İşçinin Sesi*'nin yeniden çıkışıyla örgütlü savaşın ilk adımları atıldı. Leninciler *İşçinin Sesi* çevresinde kümelendiler. Şimdi bu örgütlenmeyi geliştirmek gerekiyor. Bunun için konferansımız bir Eşgüdüm Komitesi ve bu komite içinde bir Üst Büro kurulmasını kararlaştırır.

Eşgüdüm Komitesi MK, Üst Büro

Politik Büro değildir. Eşgüdüm Komitesi'nin görevleri şöyledir:

1. TKP üst yönetiminin yürüttüğü çirkin fraksiyoncu saldırıya karşı savaşta, Leninci yöre, il, bölge, semt komitelerinin ve parti temel örgütlerinin tutum birliğini, pratik liderliğini sağlamak.

2. Oportünizmi ve ortacı oportünizmi partili yoldaşlarımıza ve işçi sınıfımıza daha iyi ve sistemli biçimde sergilemek.

3. Yarım yüzyıldır kongre yapılmayan partimizde, göstermelik olmayan, gerçek bir kongre için savaşım yürütmek.

4. Türkiye'de gelişen sınıf savaşımının her alanında TKP'nin Leninci güçlerinin tek bir siyasal tutumla hareket edebilmelerini sağlamak.

(...)

Eşgüdüm Komitesi Üst Bürosu ise Eşgüdüm Komitesi'nin çalışmalarında sürekliliği sağlamakla ve Eşgüdüm Komitesi ile Merkez Organ arasındaki eşgüdüm sorumludur. Üst büro, Eşgüdüm Komitesi toplantıları dışında tam yetkilidir.

Komünistlerin Leninci bir TKP için örgütlü savaşımı yükseltmesi, genel devrimci çıkarın acil bir gerçekliğidir.

bugünkü ikili yapı kongreye dek sürecektir. Ve orada irade birliği, otorite ve disiplin birliği yeniden kurulacaktır.

Yukarıda özetlenen çerçeveyi temelinden değiştiren gelişmeler olmadıkça, TKP'nin Leninci kanadının menşevik merkezle ilişkisi bu sınırlar içinde yürüyecektir.

Öte yanda, içinde bulunduğumuz bu kargaşa döneminde TKP'nin Leninci kanadının kendi iç disiplini yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Bürokratik disipline başkaldırarak açık tartışma içinde birbirini bulmuş komünistler olarak, disiplin uygulamamızda yer yer eksikler ortaya çıkmaktadır. Oportünizme duyulan nefret ve oportünist uygulamalardan tikslenme bizi bazı doğruları da elimizin tersiyle itmeye götürmemelidir. Her güçlükten sıyrılabilmek, utkuya ulaşabilmek için tüm yoldaşlarımızın Leninci disiplin anlayışına sınımsız sarılması zorunludur.

Konspirasyon, partiyi düşmanlarından, burjuvaziden ve onun ajanlarından korumak için gereklidir. Konspirasyon ideolojik alanda olmaz. Oportünistler konspirasyon yaygınları ile ideolojik tartışmayı yasaklarken, parti içindeki Leninci güçleri burjuvaziye ihbar ettiler. Vedat Nedim'lerin yolundan yürüdüler. Öte yandan devekuşu konspirasyon anlayışıyla çalışmaları için kadroları deşifre ettiler, bu nedenle de burjuvaziye pazarlıklara, uzlaşmalara gittiler.

TKP'nin Leninciler Konferansı, tüm yoldaşlarımızı disiplini ve konspirasyonu yükseltmeye çağırır.

TKP'nin Leninciler Konferansı, tüzük taslağı hazırlamakla görevli bir komisyon kurulmasını ve hazırlanacak tüzük taslağının toplanacak 5. Kongreye sunulmasını karar altına alır.

İşçinin Sesi'nin 19 Mayıs 1980 tarihli 129. sayısından:

Bizi bizden başkası y nem z

R. Yürükoğlu

İşçinin Sesi'nin yeniden yayına başlamasından bu yana bir yıl geçti. Bu süre içinde tüm partililer beş-on yılın gerilimini yaşadılar. Bu süre içinde TKP Politik Bürosu'nu tutan sağ oportünist-ortacı oportünist bağlaşıklık, fraksiyonculuğunu tasfiyecilik düzeyine yükseltti. Bu onların içinde buldukları çözülmeyi iyice hızlandırdı. TKP'nin Leninci güçleri için, bu fraksiyoncu fraksiyona karşı Partinin Leninci birliğini amaçlayan bir kanat olarak örgütlenmekten başka yol bırakmadı.

İşçinin Sesi'nin yeniden yayınlanması, Lenincilere karşı döşenen tuzağı bozdu. Her sayısı üstüste vurularla oportünist bağlaşıklık dağılma-toparlanma-yeniden dağılma sürecine soktu. Oportünizmin partimizdeki "iç dengesi" kırıldı. Her sistemin bir kendini koruma mekanizması vardır ve dağılan, parçalanmış öğeler, bir geri düzeyde yine toparlanmaya çalışıyorlar. Ama onların, kaçınılmaz sonlarını engelleme, kendilerini kurtarma yetenekleri yoktur. Tarihsel gelişim Lenincilerle.

Hareketimiz TKP dışında, geniş devrimci çevrelerde de bir çekim merkezi yarattı. Bize örgütsel birlik önerileri geldi. Örgütsel birlik, ideolojik birlik üzerinde yükselir. Bu bir bakıma, bizim iradimizin dışında gelişen bir süreçtir. Tek tek kişiler ise, Marksçı-Leninci ideolojiyi, TKP'nin Leninci kanadının siyasetini ve taktiklerini benimserlerse, örgütlerimizin koyduğu doğrultuda çalışırlarsa gerekli deneylerden geçerlerse, örgütsel birlik içinde olabilirler.

Bizimle, hele İşçinin Sesi'nde yayınlanan tekeldışı burjuvazi yazılarından sonra her konuda anlaşlıklarını söyleyen ve örgütsel birlik önerisi yapan, ama bunun için de kendilerinin TIP'ten ayrıldığı gibi, bizim de TKP'den ayrılmamızı ve geleceği birlikte kurmamızı önerenler, soruna kendi açılarından değil, devrimci hareketin genel çıkarı açısından, nesnel olarak yanaşmalıydılar. Birincisi, bizimle her konuda anlaşlıklarını yetkili kişiler yoluyla ağızdan değil, yayın organlarında

açıkça yazmalıydılar (ki yayın organları pek öyle yazmıyor). İkincisi, bizimle her konuda anlaşlıkların partimize, TKP'ye girerek, oportünizme karşı örgütlü savaş vermelerinin önündeki engel nedir? Üçüncüsü, Türkiye Komünist Partisi, komünistlerindir, kimsenin "bağı" değildir. Partisini oportünizme teslim eden komünist tarih önünde suçlu olur. Dördüncüsü, önerilen doğrultuda bir gelişme yoluna yönelmek, Menşeviklere arayıp da bulamadıkları kurtuluş yolunu armağan etmek olur. Uzun dönemde TKP'yi, Lenincileri, işçi sınıfını vurur.

Bu gerçekleri dikkatle değerlendiren TKP Leninciler Konferansı, partimizi oportünizme kesinlikle terketmeme, Parti içinde örgütlü savaş yürütme ve bunun için de zaman geçirmeden TKP'nin Leninci yöre, il, semt komitelerini, taban örgütlerini örgütlenme kararı aldı. Konferans, partili ve parti dışı komünistler arasında büyük bir coşku yarattı. Kuruculuk hızla sürüyor.

Buna karşı, "TKP'de oportünizmi yenemezsiniz, boşuna zaman yitiriyorsunuz" diyenler var. Bunlar savaşımın mantığını pek kavrayamıyorlar. Kağıt üstünde duragan değerlendirmeler şaşırtıcıdır. Siyasette iki kere iki altı da eder, sekiz de eder. Lenincilerin hedefi, partinin savaşan kadrolarının gönlünü kazanmaktır. Bunların önemli bir bölümünü daha şimdiden kazandık. Davut Çelik Yoldaşımın bu sayıdaki yazısında okuyacaksınız. Gerisini de kazanacağız. Hatta, belirli bir dönem disiplin zoru ile oportünizmin basında sözcülüğünü yapmış ama yapı olarak devrimci yoldaşlarımızı da TKP'ye kazanacağız. TKP'nin savaşan kadrolarının yeri, Leninci saflardır. Dünya işçi ve komünist hareketinin uzun erimli sınıfsal çıkarları da bu yöndedir.

TKP son bir yıldır tarihinde görmediği bir bunalım yaşıyor. Tüm devrim cephesi görülmedik bir bunalım yaşıyor. Bunun nedeni, hızla derinleşen devrimci durumu göğüsleyecek bir öznel öğenin yokluğudur. Devrim ve karşı-devrim hareketleri, etki-tepki içinde ilerler. Devrimci

hareket yükseliyor, karşı-devrim, devlet tüm gücüyle yükleniyor. Bunun karşısında, devrim cephesini hizaya sokacak bir örgüt yoktur. Ne oluyor? Devrim cephesindeki tüm "siyasetler" bölünüyor. Ne oluyor? Her kesimden yığınla insan siyaseti bırakıyor.

Romatizmalı bir adam, yağmur yağacağını çok önceden sezer değil mi? Çünkü, kemikleri sızlamaya başlar. Tam da bunun gibi, işçi hareketi içindeki, devrimci hareket içindeki küçük burjuvaların da kemikleri sızlamaya başladı. Karşı-devrim cephesi, devlet alışılmamış boyutlarda saldırıyor. İstanbul işgal altında bir kent görünümünde. Yağmur mu yağacak? Belki. Onun için harekete şu ya da bu nedenle bulaşmış küçük burjuvalar uçuyor, toz oluyor.

Yağmur belki yağar, belki yağmaz. Gelişmenin ne yöne olacağına hepimizin katkısı, sorumluluğu var. Hepimizin, gelecek kuşaklara vereceği hesabı var. Bugün geri çekilmek, ağırbaşlı "savaşmak", peşin yenilgi demektir. Yığınları bilinçlendireceğiz, onlara güven vereceğiz, örgütleneceğiz. Yığınlarla birlikte saldırıya hazırlanacağız. Komünist için saldırı, "öncü savaş" değil, yığınlarla birlikte saldıradır. Yığınlarla birlikte saldıracacağız! Burjuvasına da oportünistine de göstereceğiz ki komünistin sancağı da, kanı da kızdır.

Yağmur belki yağar, belki yağmaz. Yağsa da, yağmasa da, TKP'nin Leninci güçlerinin bugünkü ana taktiği, eylemler içinde, savaşlar içinde, savaşarak örgütlenmektir. Bu toz duman içinde ana halka örgütlenmedir. Çok karmaşık bir süreçten geçiyoruz. Tüm yoldaşlar bu durumun bilincinde olmalıydılar. Bizim, açık tartışma, eylemde demir birlik ilkemizden başka, örgütümüzden başka dayanağımız yoktur.

Ana halka örgütlenmedir demek ne anlama gelir? Hem Lenincilerin kendi örgütsel sorunları hem TKP'nin durumu, hem genel ülke durumu açısından bu çok karmaşık dönemden, tıkr tıkr işleyen bir mekanizma ile çıkabilmek anlamına gelir. İnsan sayısı iyidir, saptanmış taktiklerin

daha etkin yaşama geçirilmesini sağlar. Ama kuru kalabalık, ya da döneme uymayan yapı iyi değildir. Ortamı ve ortamın yüklediği görevleri anlamayan yapı iyi değildir. TKP'nin Leninciler Konferansı, bu zor dönemden, iyi işleyen bir mekanizma ile çıkmak kararı almıştır. Bu mekanizmayı koruyabilmek için ne denli küçülmek gerekiyorsa, o denli küçüleceğiz.

Bunun yanında, ülkemizin yaşadığı devrimci durumun partiye yüklediği bir görev vardır ki, yukarıdaki saptamayla çelişiyor. Devrimci durum, hesaplaşma, ya da hesaplaşmaya hazırlık dönemidir. Bu dönemde partinin kapısının, olağan dönemden daha fazla açılması, olabilen her olanaktan yararlanarak daha geniş kesimlerin kapsanması gereklidir. Siyasal gelişime yön verebilmek için bu zorunludur. Çünkü bu dönemde, yığın kavramı değişir, yüzler, binler değil, yüzbinler, milyonlar söz konusu olur.

Bu iki çelişik gözükken görevi bağdaştırmak, TKP'nin Leninci Eşgüdüm Komitesi'nin görevidir. Eşgüdüm Komitesi, bu çelişkiyi, Partinin yönetim katlarını, yöre-il-bölge-semt komitelerini, ortama uyan, sınanmış komünistlerden kurarak, bunun yanında Parti üyeliğini en cesur ve atak biçimde açarak çözecektir.

Yoldaşlar! Yağmur belki yağar, belki yağmayacak. Karşı-devrim güçleri geçici olarak egemen olabilir, ya da yığın hareketi iyice yükselebilir. Ne olursa olsun, yurdumuzda ortaya çıkacak her keskin dönüş, öteki sonuçlarının yanısıra Lenincilerin yurt çapında gerçek bir güç olmasıyla sonuçlanacaktır. Keskin dönüş dönemlerini, zor dönemleri başarıyla göğüsleyebilecek güç yalnızca Marksizm-Leninizm'de vardır.

Yoldaşlar! BİZİ BİZDEN BAŞKASI YENEMEZ! Büyük ve geri dönüşsüz yanlışlar yapmazsak, serin kafalı ve kendine güvenli savaşırsak, birbirimize sınımsız kenetlenirsek, olabilecek en az acılı-sancılı yoldan kadrolarımızı yetiştirebiliriz. Sınıfımıza layık, devrime yetenekli bir parti olabiliriz. Olacağız!

TKP'nin 5 (1.) Kongresi Nisan 1985'de toplandı

5 (1.) Kongre Belgeleri'nden

I. Konferans'tan sekiz ay sonra gelen 12 Eylül faşist darbesi ilk elde örgütümüze darbe vurmadı. Tüm parti örgütlerinin düzenli çalışmaları sürdü. Fakat 12 Eylül partimizin gelişmesini engelledi. Özellikle I. Konferans kararlarının yaşama geçirilmesiyle yeni yeni oluşmaya başlayan yerel yönetici kadroların hareketimizin çevresindeki sempatican halkayı toparlamaları, yığın etkisini artırmaları engellenmiş oldu. Oportünizmin ideolojik iflasının örgütsel yenilgiyle tamamlanması gerçekleşmedi.

12 Eylül darbesinin toplumda yarattığı yılgınlık ve geri çekilme eğilimi, parti örgütü çevresindeki sempatican halkada önemli dalgalanma yarattı. 12 Eylül öncesinde Ankara ve hemen ardından Mersin tutuklamalarıyla zarar gören parti

örgütü, herşeye rağmen sempatican halkalardaki dalgalanmanın parti üyelerine sıçramasını önledi. I. Konferans'tan bir yıl sonra, Şubat-Mart 1981'de toplanan II. Leninciler Konferansı'nda Türkiye örgütlerimiz de yer aldı.

İki konferans arasında kadrolar hâlâ genç ve deneyimsizdi, menşevik örgütlenmenin etkilerini üzerlerinde taşıyorlardı. İdeolojik yetersizlik yaygındı. Bunlara rağmen, bu bir yıllık süre içinde örgütlenmenin yaratılabildiği olması, EK'nin kurulmasında gözetilen hedeflerin en önemli bölümünün başarıldığını gösterdi.

İki Konferans arasında parti çalışmasının en başarılı olduğu alan, yayınlar eliyle sürdürülen teorik-siyasal çalışma alanı oldu. Bu alanda yürütülen sistemli çalışmaların ba-

şarısı örgütsel ve dış ilişkiler alanlarındaki boşlukları doldurmuş ve partimizin Türkiye'de etkin devrimci güçlerden biri olarak varlığını sürdürmesinde birinci derecede rol oynamıştır. Bu dönemde 23 sayı gazete ve 9 adet kitap yayınlanmıştır.

1979 yılında devrimci durumun varlığı ve tekeldışı burjuvaziye tutumdan başlayan Leninci-oportünist kavgası, 12 Eylül'le birlikte faşizm konusuyla ve yine, genel olarak burjuvazinin tüm kesimlerine karşı tutum konusuyla sürdü. İşçinin Sesi, hedefi faşizmin devrim yoluyla yıkılması olarak belirledi ve bu anlamda "Tanklarla gelen devrimle gidecektir" belgisini dönemin belgisi olarak saptadı.

II. Konferans bu belge altında toplandı.

II. Konferans'tan 5.(1.) Kongre'ye kadar çalışmalar

II. Konferans: Ocak-Şubat 1981

II. Konferans, 12 Eylül faşist darbesinden dört ay sonra, Türkiye'de bir dönemin kapanıp yeni bir dönemin başladığı bir ortamda toplandı.

(...)
II. Konferans bir yandan, TKP merkez-oportünist kanadı içindeki krizin daha sona ermediğini, faşizmin varlığını yadsımlarının yeni ayrılmalara yol açacağını, öte yandan, yeni ortamın parti içinde köprülerin yıkılmasını hızlandıracağını saptadı. İşçinin Sesi hareketinin hem bağımsız bir örgüt, hem de bir kanat örgütlenmesi olma niteliğini resmi parti

inde son olasılık da ortadan kalkana kadar gündemden kaldırmamayı kararlaştırdı. Bu tutum, merkez-oporünist kanadın topladığı 5. Kongre'ye kadar değişmedi.

II. Konferans sonrası

Partimiz II. Konferans'la birlikte yoğun bir çalışmaya girdi. Konferanstan Türkiye örgütlerine önemli darbe vuran Ekim 1981 tutuklamalarına kadar geçen zaman içinde önemli örgütsel ilerleme kaydedildi. Örgütler nicel ve nitel olarak ilerledi. Yayın dağıtımını genişledi.

Ekim 1981'deki tutuklamalarla birlikte, Türkiye'deki örgütsel çalışma açısından durgunluk, hatta yer yer gerileme başladı ve bu durum ancak 1984'te değişti. Yoğun baskı ve dönem dönem gelen tutuklamalar sonucu birçok bölgede komitelerin yapısı sık sık değişmek zorunda kaldı. Birçok komite dağıldı, yeniden kuruldu. 12 Eylül'den bu yana İstanbul örgütünde 4, Ankara'da 8, İzmir'de 9, Manisa'da 5 il komitesi sekreteri değişti. Düzenli örgüt çalışması, yayın-rapor alış veriş, eğitim çalışması sürdü.

Faşizm döneminde Avrupa'daki çalışmaların artan önemi partimizce doğru değerlendirildi. Daha önce parti örgütü olmayan birçok Avrupa ülkesinde parti örgütleri kuruldu. Bu örgütlerimiz her alanda çalışmalarını yükselttiler.

II. Konferansın hemen sonrasında, konferans kararlarıyla tüm Türkiye, Avrupa ve merkez örgütleri kongre ya da genel kurul toplantılarını yaptılar. Böylece Türkiye Komünist Partisi tarihinde yarım yüzyıldır ilk kez il kongreleri yapılmış oldu.

Tutuklamalar

(...)
Özetle söylersek, II. Konferans sonrasında Ankara'da 2, İstanbul'da 1, Ege'de 3 operasyonda yoldaşlarımız tutuklandı. Bunun dışında tekil tutuklamalar sürdü. Yani, yalnızca II. Konferans sonrasında 100'ü aşkın yoldaşımız tutuklandı. Bu yoldaşlarımızın bir kısmı bugün hâlâ tutuklu durumdadır.

(...)
Tutuklamalarda birçok yetişkin yoldaşın cezaevine düşmesiyle kadrolarda zayıflama belirdi. Birçok yoldaşın yurt dışına çıkmak zorunda kalışı da buna katkı yaptı. Yine de örgüt çalışması düzenli yürüdü. En önemli bir başka nokta da, genel olarak yoldaşlarımızın, özellikle tüm yönetici yoldaşlarımızın poliste ve cezaevinde başarılı bir sınav vermeleridir. Parti olarak bu sınavdan yüzümüzün akıyla çıktık.

Cezaevleriyle ilişkiler

Partimiz cezaevlerine giren yoldaşlarımızla ilişkileri canlı tutma ve onlara yayın ulaştırma işini hiçbir zaman boşlamadı. Ortamın ve olanakların elvermediği bazı durumlar dışında bu ilişkiler düzenli sürdü.

(...)

Geçici yol arkadaşları

Ekim 1981 tutuklamalarının ardından gelen dönem, faşizmin ağırlığının örgütümüz üstünde somut olarak hissedildiği bir dönem oldu. Türkiye'deki bazı örgütlerle merkez

arasındaki bağların da geçici bir süre kopukluğa uğradığı bu ortamda yurt dışına çıkarılmış bazı kadrolarda yığınlık ve uyumsuzluk başgösterdi.

(...)
Bu gelişmeleri ve konu üstündeki tartışmaları partimiz ayrıntılarıyla *Geçici Yol Arkadaşları* adlı kitapta açıkladı.

Vural Demir ve arkadaşları

Geçici yol arkadaşları, faşizmin baskısının örgütümüz üstünde somut hissedildiği dönemde ortaya çıkmışlardı. Vural D. ve Köln'deki parti yıkıcıları da Türkiye'de faşizmin çözülerek ortadan kalktığı ve partimizin bu saptamayı yaparak yeni bir atılım dönemine başlayacağı bir ortamda çıktılar.

(...)
Olayların gelişimiyle ilgili olarak 6 ÜB ve EK toplantısının tutanakları kitap halinde basılarak yayınlandı.

Eşgüdüm Komitesi ve Üst Büro'daki değişiklikler ve çalışmalar

I. Konferans tarafından 4'ü ÜB üyesi, toplam 8 kişi olarak oluşturulan EK'ya II. Konferans'a kadar olan süre içinde bir yoldaş kooptasyon yoluyla alındı. II. Konferans, örgütlenmenin artan gereksinimlerini gözönünde tutarak EK'nın sayısını 5'i ÜB üyesi olmak üzere 11'e çıkardı.

1981'de tutuklamalar sonucu EK'dan, 1'i ÜB üyesi olmak üzere 3 yoldaş eksildi. Daha sonra çeşitli ayrılmalar, çıkarılmalar ve kooptasyonla yeni üye alımları sonucu EK ve ÜB'de değişiklikler oldu. Ayrıca, EK ve ÜB sayılarında, görevlerin ve gereksinimlerin dayatmasıyla değişimler yapıldı...

Kuruluşundan bu yana ÜB, geçici durumlar dışında her hafta düzenli toplanarak çalışmalarını sürdürdü...

Yine aynı dönem içinde EK ve ÜB adına 13 bildiri, 8 açıklama, 8 duyuru ve 6 örgüt içi duyuru ve kutlama yayınlandı.

II. Konferans'tan bu yana EK 153 karar aldı. Bunların 9'u uygulanmadı, 144'ü uygulandı.

Tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye'de örgütlenme ve örgüt çalışmalarını sürdürüldü.

(...)
Merkez organımız Haziran 1979'dan bu yana düzenli olarak çıktı.

Bugüne kadar geçen süre içinde, çeşitli ideolojik ve güncel konuları içeren kitapların yanı sıra, I. Konferans tutanakları, çeşitli EK kararları ve bazı EK toplantı tutanaklarının da yayınlanması gerçekleştirilerek toplam 42 kitap çıkarılmıştır.

Bunlardan 6'sı I. Konferans'a kadar, 7'si I. ve II. Konferans arasında, 29'u ise II. Konferans-Kongre arası basılmıştır.

(...)

Dış ilişkiler

Partimiz gerek Türkiyeli gerekse yabancı devrimci, ilerici ve komünist örgüt ve partilerle iyi ilişkiler ve dayanışma içinde olmaya her zaman özen gösterdi. Faşizme karşı savaşta ve somut bazı hedefler çerçevesinde işbirliği ve dayanışma olanakları aradı.

Dev-Yol ve PKK'nın girişimleriyle kurulan Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'ne (FKBDC), Şubat 1982'de partimiz de katıldı. Cephe

platformunda katılmadığımız çok yer olmasına rağmen bunları "münazara" gereci yapmadık. Bu girişimin devrimci cephede bir toparlanma yaratabileceği, geri çekilmeyi durdurmaya, hatta belki ileri çevirmeye yarayabileceği düşüncesinden hareket ettik. Nitekim bir süre FKBDC'nin olumlu etkileri oldu. Ancak kuruluşundan iki yıl sonra FKBDC, Türkiye devrimi için yarar değil zarar getirecek duruma girdi. Bunun üzerine partimiz, bu durumun düzeltilmesi için önerdiği değişikliklerin reddedilmesi üzerine 6 Şubat 1984'de FKBDC'den ayrıldı. Konu ile ilgili tutumunu bir açıklama ile kamuoyuna duyurdu.

(...)

Bu dönem içinde birçok komünist partisi ile çeşitli düzeylerde görüşmeler tekrarlandı. Birçok demokratik örgütle de görüşmeler yapıldı.

5(1). Kongre süreci

1977 sonu, 1978 başında, *İşçinin Sesi*'nin o günkü çizgisi, parti içinde çoğunluğun inancını ya da en azından sempatisini yansıtıyordu. 1978 Plenumu sıralarında Veli Dursun yoldaşımıza önemli görevler verme kararı bu olgunun zorlamasıyla alınmıştı. Ancak çoğunluğun iradesine büyük bir saygısızlıkla karar uygulanmadı. Onun yerine kurallar ve komünist moral çığnenerek, azınlığın iradesine uyan bir çoğunluk edinme yoluna gidildi. Böylece, daha açık kavga başlamadan TKP'nin oportünist merkez yönetimi yaşamda meşruluğunu yitirmiş oldu. Açık kavga, meşruluğunu zaten yitirmiş olan bir yönetime karşı başladı.

Kavga sürecinde, TKP'de resmi ve gayri meşru ile gerçek ve meşru, iki ayrı örgütte kutuplaştı. Bu çelişki temsili bir ortak kongre ile çözülebilirdi. TKP Leninci güçleri 1979'dan 1983'e kadar bunun için mücadele yürüttüler. Ama resmi yönetim 1983'de kendi başına bir kongre topladı ve böylece komünist partisi normları açısından gerçek olma şansını da yitirdi. Şimdi sorun, gerçeğin aynı zamanda resmileşmesidir. Kongremiz bunu sağlayacaktır. Artık TKP, *İşçinin Sesi*'dir ve bu kongre TKP'nin gerçek 5. Kongresi'dir.

Ancak yoldaşlar, komünist normlar açısından gerçek olmamakla birlikte, resmilerin de kendilerine göre bir gerçeği var. Bugün iki ayrı partiyiz. Onlar TKP'nin Türkiye'de gelişmiş bir işçi sınıfı olmadığı koşullarda, geçmişte yaptığı yanlışları, işçi sınıfı geliştikten sonra da sürdüren, hatta "geliştiren" bir devamıdır. Biz ise, TKP'nin, işçi sınıfının gelişmişlik düzeyine uyarlanmış devamımız. Yani yoldaşlar, biz hem eskinin devamımız hem de eskinin yeni temelde devamımız ve de üstelik, bu, ancak ayrı bir parti olarak örgütlenmemizle sağlanabildi. Bu nedenle bu kongre hem gerçek 5. Kongre'dir, hem de 1. Kongre'dir.

TKP-*İşçinin Sesi*'nin 5(1). Kongre'si hazırlıkları II. Konferansın hemen ardından başladı.

14.4.1981 tarihli EK toplantısında 5. Kongre için delegeleri seçecek olan il kongrelerinin hangi kurallara göre toplanacağı ve kaç kişiye kaç delege seçileceği konuları karara bağlandı.

1981 yılı yaz ve sonbahar aylarında il örgütleri kongrelerini topladılar. Merkez büroları da genel toplantılarını yaptılar.

Kongre çalışmalarının başladığı hızla sürmemesinin ana nedeni 1981 Ekim tutuklaması oldu. Ancak yine de 5. Kongre'nin 1983 yılı yaz-sonbahar aylarında toplanması amaçlanıyordu.

1983 yılının ilk aylarında menşevik TKP'de ortaya çıkan yeni kriz ve H. Erdal yoldaşın partimize katılması yeni bir değerlendirme yapmayı gerektirdi. Menşevik partideki gelişmelerin sonunu beklemeyi uygun gören EK, 5. Kongre'nin bu sürecin sonu görüldükten sonra toplanmasını kararlaştırdı. Program taslağı da bu dönemde hazırlandı ve 1983 sonbahar aylarında tartışmaya sunuldu.

... Verimli bir tartışma sonucunda gelen bin kadar önerinin değerlendirilmesiyle program taslağı ancak 1984 yazında kongreye sunulacak hale geldi. EK, kongrenin 1984 sonbahar-kış aylarında toplanmasını kararlaştırdı. Vural D. ihanetinin ortaya çıkışı, bu tarihin Nisan 1985 olarak değiştirilmesini gerektirdi. Ve iyi ki de gerektirmiş! Hapisten çıkan yoldaşlarımız da şimdi aramızdalar.

Bazı il kongrelerinin toplanmasının üzerinden geçen sürenin tüzükte öngörülenden uzun olması nedeniyle, EK, il kongrelerinin seçimli delegeler konusunda ÜB'ye verdiği yetkiyi de gözönüne alarak, 11 Eylül 1984 tarihli toplantısında şu karara vardı:

"1981-84 yılları arasında TKP Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı il komiteleri kongrelerini yaparak parti kongresine katılacak delegelerini tüzüğüme ve EK'nın bu konudaki kararlarına uygun olarak seçmişlerdir. İl kongrelerimiz bu delegeliklerin eksilmesi durumunda ÜB'ye atama yapma yetkisi vermişlerdir. Eşgüdüm Komitemiz, parti üyeliği devam eden delegelerin, delegeliklerinin geçerli olduğunu ve bir kısım il kongrelerinin üzerinden iki yıldan fazla zaman geçtiğini gözönünde bulundurarak,

"1. Mevcut siyasal ortamda yeni il kongreleri toplamak sakıncalı olduğu için,

"2. Tüzüğümüzde ayrıca bir yaptırım olmadığı için,

"3. Hapisteki yoldaşların emeğinin ve faşizm döneminde yapılmış il kongrelerinin heba olmaması için, boşalan delegeliklere ÜB tarafından atama yapılmasını onaylamıştır."

5(1). TKP-*İşçinin Sesi* Kongresi bugün bu karara uygun olarak toplanıyor.

Kongremiz, Türkiye'de faşizmin çözülerek ortadan kalktığı, her türlü çalışma olanağının hızla arttığı ve yaşamın yoğun bir örgütlenme gereksimini dayattığı bir ortamda toplanıyor. Partimiz işçi sınıfının öncülüğüne adaydır.

5(1). TKP-*İşçinin Sesi* Kongresi'nin böyle önemli bir dönüm noktasında toplanması kendi başına büyük önem taşıyor. Günün taktiklerini belirleyecek, yeni program ve tüzüğü onaylayacak ve partinin önümüzdeki dönemde izleyeceği yolu aydınlatacak olan kongremizin, bu görevini yerine getirebilmesi tüm yoldaşların kolektif çabasını gerektiriyor.

Önümüzde açılan dönem bizlerden yaratıcı, enerjik, kolektif bir komünist çalışma bekliyor. İşçi sınıfının kavgada tek silahının örgüt olduğunu bilinciyile, bu çalışmanın yolunu aydınlatacak olan kongremize başarılar dileriz.

Türkiye'nin ihtiyacı Parti'dir!